

อยากพัฒนา ชุมชน | ย่าน | เมือง ของตัวเอง ทำอะไรได้บ้าง ?

เมืองในฝันของคุณเป็นอย่างไร

เมืองที่มีความสมดุลระหว่างความเป็น “เมืองน่าอยู่”
และความเป็น “เมืองน่าเที่ยว”

เมืองที่ให้ความสำคัญกับ “คน” ทั้งในแง่
เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา

คนในเมืองอยู่ดี กินดี
มีความสุข

มีผู้คนเข้ามาใช้ชีวิต
และดำเนินธุรกิจในเมืองได้

คนในไม่อยากจะย้ายออก คนนอกก็อยากเข้ามาเยี่ยมเยียน

ภาพเมืองที่เป็นไปได้เหล่านี้ไม่ได้ไกลเกินฝัน

หากพลังของทั้งรัฐและของคนในพื้นที่พร้อมที่จะร่วมมือกัน
ดังจะเห็นได้จากหลายเมืองในโลกนี้

- **เมืองเวียนนา (Vienna)** ประเทศออสเตรีย เมืองที่รัฐและพลเมืองร่วมกันจัดการและขับเคลื่อนเมืองไปด้วยกัน
- **เมืองเมลเบิร์น (Melbourne)** ประเทศออสเตรเลีย เมืองแห่งความคิดสร้างสรรค์และหม้อหลอมของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม
- **เมืองโอซาก้า (Osaka)** ประเทศญี่ปุ่น เมืองที่ได้รับสมญานามว่าเป็นเมืองที่ทั้งน่าอยู่และน่าเที่ยวในเมืองเดียวกัน

เมืองสร้างสรรค์ คือ หนทางสู่เมืองในฝัน...ที่ไม่ไกลเกินฝัน

เพราะเมืองแต่ละเมืองมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว “เมืองสร้างสรรค์” คือ เมืองที่นำเอาจุดเด่นเฉพาะตัวที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หลากหลายไปจนถึงทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเมืองให้ตอบโจทย์คนในท้องถิ่นในมิติต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและการศึกษา

เมืองสร้างสรรค์จึงไม่ใช่เรื่องของการปรับปรุงภูมิทัศน์หรือพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยวเพียงด้านเดียว แต่เป็นเมืองที่มีพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดที่หลากหลาย ที่จะทำให้เกิดความเป็นไปได้ใหม่ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดึงดูดให้เกิดการรวมกลุ่มกันอย่างหนาแน่นของนักคิดและคนทำงานสร้างสรรค์ ซึ่งเปรียบเสมือนสินทรัพย์สำคัญของเมือง ที่จะก่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในเมืองต่อไป

เมืองฮอกไกโด (Hokkaido)

ประเทศญี่ปุ่น ขึ้นชื่อว่าเป็นสวรรค์แห่งอาหาร เพราะสามารถแปรเปลี่ยนเมืองอันหนาวเหน็บและแห้งแล้งให้กลายเป็นเมืองอันอุดมสมบูรณ์จากการคิดค้นจนได้ผลผลิตประจำเมืองอย่าง นม ช็อกโกแลต และมันฝรั่งที่อร่อยไม่แพ้ต้นกำเนิดของโลกตะวันตก และนำมาสร้างสรรค์ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อนานาชนิดตามแบบฉบับเฉพาะของชาวญี่ปุ่นจนโด่งดังไปทั่วโลก สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับเมืองได้อย่างมหาศาล

เป็นเมืองสร้างสรรค์ แล้วได้อย่างไร

ความสำเร็จจากการขับเคลื่อนเมืองสร้างสรรค์เห็นได้จากตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของเมือง ดังตัวอย่างจากเมืองเหล่านี้

อุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

สร้างรายได้

ให้กับเมืองเพิ่มขึ้นทุกปี

เซี่ยงไฮ้ (Shanghai) **+10%**

ปักกิ่ง (Beijing) **+11%**

เฮลซิงกิ (Helsinki) **+50%**

เกิดการจ้างงาน

ในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

เบอร์ลิน (Berlin) **+17%**

กลาส (Graz) **+23.4%**

บาร์เซโลนา (Barcelona)

อันดับที่ 5 เมืองที่ดีที่สุดในโลก

(Resonance Consultancy - 2019 World's Best Cities)

*ที่มา UNESCO Creative Cities Network Monitoring Report และ Resonance Consultancy - 2019 World's Best Cities Report

เมืองสร้างสรรค์ทำอย่างไร

เริ่มต้นจากการพัฒนา “ย่าน” เริ่มต้นจาก “ทุกคน”

เพราะเมือง ถือเป็นพื้นที่ใหญ่ และจำเป็นต้องพัฒนาในหลากหลายมิติ การขับเคลื่อนทั้งเมืองให้เดินหน้าไปพร้อมๆ กันอาจจะเป็นไปได้ช้า จึงไม่มีทางลัดไหนที่จะดีเท่ากับการเริ่มต้นจากการขับเคลื่อนพื้นที่ที่ท้องถิ่นเล็กๆ อย่างหมู่บ้าน ชุมชน ไปจนถึงพื้นที่ในระดับ “ย่าน” โดยหน่วยงานหรือคนในท้องถิ่นเอง ที่จะสามารถหาไอเดีย และวางแผนระยะยาวในการพัฒนาพื้นที่ของตัวเองจากความต้องการร่วมกันของคนในพื้นที่โดยไม่ต้องรอภาครัฐเพียงอย่างเดียว...**เพราะเมืองควรเป็นพื้นที่สำหรับทุกคน การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนด้วย**

และเมื่อ “ย่าน” หลาย ๆ ย่านนำอยู่ ก็เป็นเสมือน “ผลรวม” ที่ทำให้เมืองทั้งเมืองนำอยู่ไปด้วย แนวคิดการพัฒนา “ย่าน” จึงถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือตั้งต้นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาเมือง

เมืองบาร์เซโลนา (Barcelona)

ประเทศสเปน ถือเป็นตัวอย่างของเมืองที่สามารถพลิกผันจากเมืองที่มีคุณภาพชีวิตแย่ ไปสู่การเป็นเมืองที่น่าอยู่ที่สุดในประเทศ ผ่านการกระจายศูนย์กลางความเจริญไปตาม “ย่าน” ต่างๆ โดยพัฒนาและรักษาเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละย่านไว้ พร้อมทั้งการสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ต้องดูแลย่านของตนมากกว่าเป็นเพียงผู้อยู่อาศัยส่งผลให้ทั้งเมืองพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

ทำไมต้องมี “ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์”

เพราะย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์คือหนึ่งในกุญแจสำคัญของการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์

เหตุผลที่เราควรช่วยกันพัฒนาย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กับเมือง

1 ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นพื้นที่ที่ไม่ต้องมีสินทรัพย์ และทรัพยากรมูลค่าสูง แต่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

2 ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์นำมาซึ่งความมีชีวิตชีวาของเมืองที่สามารถสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจจากต้นทุนที่มีอยู่แล้ว

3 ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ยกระดับคุณภาพชีวิตคนด้วยระบบนิเวศสร้างสรรค์ที่เป็นกลไกขับเคลื่อนความอยู่ดีกินดี

4 ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับย่านขึ้นไปจนถึงระดับเมืองได้

5 ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชนผู้คน และวัฒนธรรมจากอดีตที่หลากหลาย

6 ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์เอื้อต่อการค้นคว้า แลกเปลี่ยน และร่วมมือกันของผู้คนในการใช้ประโยชน์จากไอเดียเล็กๆ

เครือข่ายย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ประเทศไทย (TCDN)

เส้นทางสู่การเป็นเมืองสร้างสรรค์ในอนาคต

เครือข่ายย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ประเทศไทย หรือ Thailand Creative District Network (TCDN)

คือ แพลตฟอร์มสำหรับพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศไทยที่มีศักยภาพและมีสินทรัพย์ที่สามารถต่อยอดได้ โดยคนในพื้นที่ที่มีความพร้อมและต้องการพัฒนาพื้นที่นั้นๆ ให้กลายเป็น “ย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์” ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ผ่านการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อค้นหาจุดเด่น สร้างมูลค่าให้กับวัฒนธรรมท้องถิ่นเดิมที่มีอยู่ ไปจนถึงยกระดับคุณภาพชีวิต ภายใต้อำนาจสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยที่การพัฒนาจะไม่จบแค่พื้นที่เล็กๆ แต่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงถึงกัน เป็น “เครือข่ายความร่วมมือ” ระหว่างย่านไปจนถึงระหว่างเมือง เพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์สู่การขับเคลื่อนจังหวัดต่างๆ ให้กลายเป็น “เมืองสร้างสรรค์” ในเวทีโลกต่อไป

ทำไมต้องเข้าร่วม

การเข้าร่วมโครงการทำให้เกิดความเคลื่อนไหวและรวมตัวกันของผู้ที่ต้องการเห็นการพัฒนา ย่านและเมืองให้ดีขึ้นทั้งในด้าน สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ชุมชน และคนในพื้นที่

- สร้างเสน่ห์และฟื้นฟูคุณค่าดั้งเดิมของ ย่านให้กลับมา เกิดการเรียนรู้และส่งต่อ คุณค่าของย่าน
- สร้างโอกาสทางอาชีพและรายได้เสริม
- สภาพแวดล้อมดีขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อ คุณภาพชีวิตของคนในย่าน

ภาคธุรกิจ

- ส่งเสริม พัฒนา กระตุ้นกลุ่มคนทำงาน สร้างสรรค์และวัฒนธรรมในย่าน
- ดึงดูดนักลงทุนและกลุ่มคนทำงานสร้างสรรค์ ให้เข้ามาทำงานในย่าน นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ ในแง่มุมต่างๆ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยว กลุ่มใหม่

ภาครัฐ

- เกิดการร่วมกันวางแผน พัฒนาย่านในระยะยาว ที่จับต้องได้และยั่งยืน

ย่านแบบไหนถึงเข้าร่วมได้

มีสาขาสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่โดดเด่น

ย่านที่ต้องการเข้าร่วมเครือข่าย ควรมีความโดดเด่นและความโดดเด่นเฉพาะตัวในสาขาของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และ วัฒนธรรม สาขาใดสาขาหนึ่งดังต่อไปนี้ และถือเป็นย่านที่มีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมืองนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการต่อยอดสู่เมืองสร้างสรรค์ในเวทีสากล

สาขาของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม

ทัศนศิลป์
Visual Arts

หัตถกรรม และศิลปะพื้นบ้าน
Crafts & Folk Art

การแสดง
Performing Arts

ภาพยนตร์ และภาพถ่าย
Film & Photography

ดนตรี
Music

แฟชั่น
Fashion

อาหาร
Gastronomy

แพทย์แผนไทย
Spa

การออกแบบ
Design

อื่นๆ
(โปรดระบุ)

มีความพร้อมด้านอื่นๆ

ด้านสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ในย่าน

- มีเป้าหมายในการพัฒนาย่านตามสาขาสร้างสรรค์ที่ชัดเจน
- มีต้นทุนทางวัฒนธรรมหรือมีกลุ่มคนที่มีทักษะและภูมิปัญญาดั้งเดิม
- มีอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น
- มีพื้นที่ องค์กร สถาบันกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์

ด้านกลุ่มทำงาน และการทำงานร่วมกัน

- มีคณะทำงานกลางที่พร้อมขับเคลื่อน
- มีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน

ด้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และบุคลากรสร้างสรรค์ในย่าน

- มีการกระจุกตัว และรวมกลุ่มของคนสร้างสรรค์ในสาขาที่ เลือกหรือเกี่ยวข้อง

ด้านนโยบายและงบประมาณ

- สามารถบริหารจัดการโครงการและกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วม TCDN

ย่านที่เข้าร่วมการพัฒนาเป็นย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์จะเป็นตัวแทนในการขับเคลื่อนจังหวัดนั้นๆ สู่มืองสร้างสรรค์ต่อไป สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) จึงเข้ามาสนับสนุนและเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้กับสมาชิกเครือข่ายฯ ในมิติต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพื่อสร้างโอกาสในการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่นๆ ในอนาคต ที่จะเป็นประโยชน์กับทั้งย่านและจังหวัดนั้นๆ ในระยะยาว

ด้านกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนา (Development model)

- **ร่วมศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของย่านและจังหวัด**
ค้นหาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส ปัญหาของย่าน และความต้องการของคนในพื้นที่ รวมไปถึงมุมมองจากคนในพื้นที่อื่นๆ
- **สร้างเรื่องราวเพื่อสื่ออัตลักษณ์ที่โดดเด่นของย่านและจังหวัด (Storytelling)** พร้อมสร้างมูลค่าให้กับสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและทรัพยากรเฉพาะท้องถิ่น
- **ร่วมกำหนดแนวทางพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจสร้างสรรค์** ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของย่านผ่านโครงการนำร่องตามความต้องการของแต่ละย่าน เช่น เทศกาลประจำย่าน

ด้านความรู้และทักษะ (Knowledge and Skills)

- **การอบรม และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ (Training and workshop)** เช่น การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ ธุรกิจและการตลาด การสร้างแบรนด์และการสื่อสาร การพัฒนาพื้นที่และเมืองด้วยความคิดสร้างสรรค์ ไปจนถึงอัปเดตเทรนด์โลก
- **การเพิ่มศักยภาพและทักษะให้กับช่างฝีมือท้องถิ่น** ร่วมกับนักสร้างสรรค์ สถาบันการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ

ด้านการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (Communication and activities)

- **ช่วยประชาสัมพันธ์ย่านและจังหวัดผ่านสื่อช่องทางต่างๆ**
- **ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางในการจัดกิจกรรม/เทศกาลประจำย่าน**
ร่วมกับเครือข่ายย่านสร้างสรรค์อื่นๆ เช่น การประชุม เครือข่ายประจำปี, เทศกาล Design Week, Creative Festival

ด้านเครือข่าย (Networking)

- **โอกาสเข้าถึงการสนับสนุนและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง**
เช่น พื้นที่ เงินทุน นักลงทุน เครือข่ายนักสร้างสรรค์ และผู้เชี่ยวชาญเครือข่ายผู้ประกอบการ ช่องทางการขาย
- **ผสมผสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเมืองสร้างสรรค์**
ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และในต่างประเทศ

ด้านนโยบายสร้างสรรค์ (Policy)

- **โอกาสและช่องทางเข้าถึงสิทธิพิเศษ (Incentive)**
ในเชิงเศรษฐกิจและธุรกิจที่ตรงกับความต้องการและลักษณะของย่าน

อยากเป็นส่วนหนึ่งของ TCDN ต้องทำอย่างไร? และมีขั้นตอนอะไรบ้าง?

1. ตั้งทีม

รวมกลุ่มคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่

2. วางแผน

เตรียมความพร้อมค้นหาศักยภาพความต้องการ และจุดเด่นของพื้นที่

3. สมัคร

กรอกรายละเอียดในแบบประเมินความพร้อมเบื้องต้น (Pre-application Checklist) และรอผลการคัดเลือกเบื้องต้น

4. คัดเลือกขั้นต้น

ย่านที่ได้รับการคัดเลือกเบื้องต้น จะได้รับแบบประเมินความพร้อมฉบับสมบูรณ์ (Full application) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของย่านและกรอกข้อมูลเพิ่มเติมส่งกลับมาให้คณะกรรมการเพื่อประเมินผล

5. คัดเลือกขั้นสุดท้าย

คณะกรรมการและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคัดเลือกย่านที่มีศักยภาพที่สุดจากข้อมูลในแบบประเมินความพร้อมฉบับสมบูรณ์

6. อบรม

ย่านที่ได้รับการคัดเลือกจะเข้าสู่กระบวนการอบรมเพื่อรับการพัฒนาและการส่งเสริมที่เหมาะสมกับความพร้อมและบริบทของย่านนั้นๆ

7. วัดผล

สมาชิกภาพไม่มีกำหนดระยะเวลา โดยย่านที่เป็นสมาชิกจะต้องส่งรายงานการประเมินศักยภาพทุกๆ 2 ปี

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อได้ที่ creativedistrict@cea.or.th

สำนักงานรัฐมนตรี

